

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 37. Den 14 September 1799.

Offentlig Foranstaltning.

Da Doktor og Landphysikus Munch i Stavanger, der er paalagt, som Hospitals-Læge, tillige at have den fornødne Opfigt med det i bemældte Kjøbstad for Stadesygen anlagte Sygehuus, i Folge Cancelliets Skrivelse til ham under 5 Jan. d. A. *) nu, til bemældte Kollegium, har indsendt en af ham udkastet Plan til fornævnte Sygehuses forbedrede Indretning, og derudi foreslaaet de Midler han anseer meest virksomme til at standse og om muligt udrydde denne Sygdom, saa er, i Anledning af denne Plan, samt efter Kollegium Medicinis derover afgivne Betænkning, følgende ved Rescript til Stiftamtmanden over Christiansands Stift, under 13 d. M. fastsat: 1) Den i Stavanger boende Amtmand over Stavanger Amt, tilligemed tvende af Byens Borgerstand valgte Inspektorer, skulle have den øverste Direction

over

*) See Collegial-Tidenden for d. A. N. 7 S. 103.

over Sygehuset, og besørge Bestyrelsen og Bedligeholdelsen af denne offentlige Syge-Anstalt til de Syges og det almindeliges Vel, samt engang hvert Fjerdingaar, og ellers saa ofte de finde det fornødent, eftersee Sygehuset, dets Inventarium og hvorledes de Syge behandles. 2) Ved denne Kvartals-Visitation antegne de i Sygehuus-Protokollen, hvad Dag de have efterseet Sygehuset, og i hvad Stand de have fundet enhver af de ovenanførte Ting. 3) Naar de ville holde Kvartals-Visitation, skulle de tilkiendegive det forud for Lægen, paa det at han kan være tilstæde og meddele dem de Oplysninger, som de maatte forlange. 4) De Sygehuset vedkommende Regninger for Medikamenter, Kosthold &c., og som først af Lægen skulle være attesterede, skulle igjennemsees af Amtmanden og derpaa af ham strax anvises til Udbetaling paa nærmeste Foged-Kasse; Bygningens Reparation og Inventariets Bedligeholdelse skal besørge af Inspektørerne, men Regningerne derover attesteres saavel af disse som af Lægen. 5) Lægen skal have den daglige og specielle Opsigt over Sygehuset og alt dertil henhørende, saavel fra den medicinske som oekonomiske Side, da det paaligger ham, saavel at besørge de Syges Helbredelse, som at have Opsyn med, at Oekonomus og de, som opvarte de Syge, opfylde deres Pligter, og overalt paa det nøieste at vaage over alt hvad der paa nogen Maade kan befordre denne Syge-Indretnings Tarr. 6) Paa det at Lægen kan opfylde det foranførte, bør Oekonomus, Syge-Opvarterne og de Syge i alle

i alle Henseender være pligtige til at adlyde alt, hvad han til Indretningens Tærv maatte finde for godt at befale dem. 7) Ingen Regning, Sygehuset vedkommende, af hvad Navn nævnes kan, maa af Amtet approberes til Udbetaling, med mindre den i Forveien er attestet af Lægen, da han, som den, der har den daglige og specielle Opsigt, alene er i Stand til at bedømme deres Rigtighed, for hvilken han ogsaa siden, i alle Henseender, bliver ansvarlig. 8) Naagtet ingen betydelige Udgifter kunne foretages, uden desangaaende forud er indhentet Amtets Approbation, maa det dog være Lægen tilladt, uden derom først at indhente Amtets Approbation, paa Sygehusets Regning at gjøre mindre betydelige Udgifter, da flige smaae Ting ofte ere i et Øieblik nødvendige og Nytten af dem vilde aldeles tabes, naar deres Anskaffelse skulde opsættes, indtil Approbation var indhentet. 9) Ved Sygehuset skal være en Protokol, hvorudi anføres i Lægens, samt en eller begge Inspektørers Nærværelse, enhver sig mældende Sygts Navn, hans betydeligste Tilfælde, Alder, fra hvad Sogn og Gaard han er, hvilken Dag han er indkommen i Sygehuset, og om han tilforn har været i Sygehuset; naar dette er indført i Protokollen, maa det oplæses for Patienten, og naar denne intet har at erindre derimod, underskrives af Lægen og Inspektørerne. I samme Protokol maa Patienten, paa det inodsatte Blad, igjen anføres naar han gaaer ud, og bemærkes: om alle Saar ere

ere kørte, om han ingen Smerte føler m. v., og naar dette er oplæst for ham, og han intet derimod har at erindre, da ligeledes underskrives af Lægen og Inspektorerne. De af Patienten gjorte Erindringer indføres ligeledes i Protokollen. Skulde Lægen eller en af Inspektorerne have Mistanke om, at Patienten endnu har Saar, men, for at komme hjem, angiver sig friskere end han er, da skal han være forbunden til, at lade sig visitere. Protokollen føres af den i efterstaaende 12 Post ommældte Assistent. 10) Ligesaaalidet som det nogen Tid bør tillades, at Lægen tillige er Dekonomus, ligesaaalidet bør Lægen have visse Medikament-Penge for de Syge, men Medikamenterne bør forskrives fra Apotheket og Apothekerens Regninger derover, attesterte af Lægen, tilligemed de originale Recepter og Udskrift af Syge-Journalen, indleveres til Amtmanden, for af ham strax at sendes til Kollegium Medikums Revision, ligesom andre Distrikt-Lægers. Hvad Lægen ordinerer i Quantiteter, maa Apothekeren give Rabat paa. 11) Taxt ved Sygestuerne bør paa Sygehuset være et om Vinteren med Barne forsynet Bærelse, hvor Protokollen kan ligge, Medikamentskabet staae, Lægen examinere de Syge og optegne i de befalede Diaria. 12) Da Sygehus-Lægen tillige er Landphysikus, er det nødvendigt, at han erholder en Assistent, som i alle Henseender staaer under ham, og som er pligtig at gaae ham tilhaande i Sygehuset og deslige, men ei i Visitationer i Distriktet, eller

ler nogle af de Forretninger, som paaligge Lægen, som Medicus provincialis, hvilke Lægen selv skal forrette.

13) Et Bærelse paa Sygehuset skal overlades Assistenten til Bolig, paa det at han, naar Lægen ei er tilstæde, kan have Opsigt bestandig med Syge-Opvarterne og de Syge.

14) Dekonomus, som altid skal være en fra Lægen særskilt Person, skal være pligtig til at give de Syge saamegen Mad, som Lægen finder nødvendig, men Mængden icke bør være bestemt ved et Reglement, og kan, som paa Frederiks Hospital, være henført under Reglementet: heel Diæt, halv Diæt.

15) Dekonomus skal have Bygningen og Inventarium under Opsyn, og tilsee, at intet deraf bedraves eller forkommes, da han, i saa Fald, bliver derfor ansvarlig. Saa snart noget mangler, enten i Henseende til Bygningen eller Inventarium, skal han strax anmeldte det for Inspektorerne, som, hvis Mangelen er af Betydning, melder det for Amtet, men, dersom den er mindre betydelig, enten under deres Tilsyn beordre Dekonomus at lade det istandsætte, eller ogsaa selv, ved andre, lade det Manglende anskaffe.

Jøvrigt skal, over Husets Inventarium, holdes en ordentlig Protokol, hvori dets Af- og Tilgang indføres og af Inspektorerne attesteres.

16) Syge-Opvarterne skulle antages af Dekonomus, siden han er nødt til at betro Inventarie-Sorterne i deres Hænder; findes de udelige, forsømmelige, ulydige eller utro, da alene bør de afskediges.

17) Enhver Syg, som vil ind paa Sygehuset
paa

paa publik Regning, skal, om sin Usformuenhed, til at betale, medbringe en Attest fra den Præst, til hvis Sogn den henhører. Efterat den Syge med denne Attest har beviist sin Fattigdom, indfinder den sig hos Lægen, som undersøger dens Tilfælde, og skriver paa Præste-Attesten, om Sygdommen er af det Slags, at den berettiger den Syge til at komme ind paa Sygehuset, og tilslige skal han i sin Paastrift anmærke, om der for nærværende Tid er Plads paa Sygehuset, eller om der skulde være noget andet, som kunde forhindre den Syges Antagelse; efterat Præste-Attesten saaledes er forsynet med Lægens Paategning, anmelder den Syge sig for Amtet, som ved sin Paastrift giver sit Bifald til, at den Syge antages i Sygehuset. 18) De Syge af Amtet, som have nærmere til Flekkefjords end Stavangers Sygehuus, skulde have Tilladelse til at søge til det, hvortil de have meest Lyst at komme. 19) Alle Syge, saavel Formuende som Fattige, skulde have lige Udgang til Sygehuset, og de første alene betale for Medikamenter og Kost; mangler Plads, da skulde iblant lige Syge de indtages først, som mælde dem først. 20) Naar de Syge udgaar af Sygehuset som helbrede, da skulde de, om de forlange det, af Lægen erholde et Beviis desangaaende, hvilket Beviis de derpaa, førend deres Vortreise, forevise Amtmanden, paa det at han, dersom han finder det fornødent, kan erkyndige sig om den Syges Tilstand, samt hvorledes han har været fornoiet med Behand-

hand.

handlingen i Sygehuset. 21) De Syge skulde under deres Ophold i Sygehuset i et og alt holde sig det efterretteligt, som dem af Lægen, eller i hans Fraværelse af Syge=Opvarterne eller Assistenten, befales. 22) Da ingen Almuesmand kan i sit Hjem, i alle Henseender, holde den Diæt, som er saa nødvendig til denne farlige Sygdoms Helbredelse, saa bør ingen Syg, som er kvalificeret til at indkomme paa Sygehuset, erholde paa p^ublik Regning Medicin til Brug i sit Hjem, med mindre at der ikke er Plads paa Sygehuset, eller og i særdeles enkelte Tilfælde, som det maa overlades til Lægens O^sjsomhed, at bedømme.

Forordninger.

(Fortsættelse af Brand-Forordningen.)

102 §. Til Kontrol ved Vandtjerselen anskaffes for hver Sproite et Antal af smaae Bliktegn med Sproitens Nummer, af hvilke Sproitens Brandmester, hvergang en Karre med fyldt Vandtønde ankommer, giver eet til den, som har kjørt Karren. Politieⁿ skal til hver Kjøresvend, som kommer til Jlden med fyldt Vandkarre, levere et Tegn, fra hvilken Slag, Springvands- eller Gade-Pompe han derefter skal forsynes med Vand, hvilket Tegn han efter 75 § skal forevise de Borgere, som arbejde ved Pompen. Naar Jlden er slukket, indsamles disse Tegn og optegnes, hvormange have bragt Vand, og hvormange have forsømt at møde. Efter denne indgivne

giorte Optegnelse mullteret saavel de Udeblevne, som de
 der have kjort for saa Omgange, af Politimesteren med
 Straf fra 2 Mark til 10 Rdlr. Karrerne skulle altid
 staae fyldte med Vand, og, for at de ei skulle fryse, ud-
 leveres ved Nov. Maanedes Udgang til hver Karre saa-
 meget Salt, som er fornødent til dermed at salte Van-
 det. Skulde det saltede Vand forbruges, udleveres en
 lige Quantitet Salt til hver Karre. Det er i denne
 Henseende foranstaltet, at der ved det ridende Artilleries
 Stald, ved Rosenborg, ved Maltmøllen og ved Vete-
 rinær-Skolen altid staae fyldte Karrer, som strax hen-
 bringes til Jlden. 103 §. Over Nedbrydnings- eller
 Reserve-Mandskabet holdes en Rulle af hver Rodes For-
 mand, paa hvilken den Brandofficer, som mynstret
 Mandskabet, kan antegne de Udeblevne eller Forsømme-
 lige, og anmelde dem for Brandmajoren til Straf.
 104 §. Vel skulle alle Brand-Officerer og Officiantere
 strax møde ved hver Huusild, men, saasnart Spreiter-
 ne ere satte i Gang, skal kun det halve Antal af hver
 Klasse af Officerer og af Officianterne forblive ved J-
 den. Disse og Brandsvendene skulle derfor være ind-
 deelte i 2, ligestore Afdelinger, af hvilke den ene afløser
 den anden i følgende Orden. Den første Afdeling skal
 bestaae af Brandmajoren og een af Meddirektorerne,
 een Kapitain, een Premier- og 2 Sekond-Lieutenanter
 af hvert Distrikt, og een Brandmester, 2 Straaleme-
 stere, 2 Assistentere og 24 Brandsvende ved hver af de
 store

store og mindre Sprøiter, dog ved de sidste kun 16 Brandsvende. Den anden Afdeling skal bestaae af Vicebrandmajoren og den anden Meddirektør, samt et lige Antal Officerer o. s. v., som for første Afdeling er bestemt. Den ene Afdeling afløser den anden hver 6te Time. Skulde Afløsningen tilfældigvis opholdes over Tiden, forblive de, som ere ved Ilden, paa deres Post, indtil de afløses. De afløsende Officerer og Officiantere møde $\frac{1}{2}$ Time i Forveien, de første, for at faae Kundskab om Ildens Veskaffenhed, de sidste for paa Samlingspladsen at samle, optegne og ordne Mandskabet. 105 s. Naar Klokkerne have klemtet for Huseild, skulle alle de, som ere pligtige, efter 71 s., at møde, naar fordoblet Styrke udtræves, holde sig færdige til, paa førstgivne Tegn, at fremkomme, og, naar med Klokkerne ringes, skulle alle de, som ere ansatte ved de øvrige Sprøiter og Medschafter, være rede til at ile til Samlingspladsene og det borgerlige Militære til Alarmspladsene. Ingen af de for Tour staaende maae, saalænge Ilden vedvarer, lægge sig tilfængs. De Heste, som skulle bruges paa givet Tegn, bør staae sadlede, og Brandmesterne bør forseie sig til Sprøitehusene, for at besørge Sprøiterne, om det behøves, bortførte. 106 s. Al Præsning til at pompe ved Ildsvaade skal være aldeles forbuden; dog, naar med Kanonstød er givet Tegn, maa enhver, som vil, fremstille sig under Brandofficerernes Kommando paa det Sted, hvor han troer at kunne gjøre Tjeneste. 107 s.

Naar

Naar Ild opkommer i Nærheden af et Sted, hvor der ere Ting af Vigtighed, saa og naar Kanonskud løsnes til Tegn om Ildens Udbredelse, skal enhver Embedsmand møde paa sin Post, og besørge alle vigtige Dokumenter og Sager indpakkede til at flyttes, naar Brand-Officerne ansee det nødvendigt. 108 §. Alle Indvaanere, som boe i de Gader, som ere nær ved Ilden og intet have at forrette ved samme, skulle saavidt muligt være hjemme for at iagttage det, som er dem herved paalagt, og have Indseende med, at deres Tjenestetjende og Pæredrenge ei komme ud af Huset uden i nødvendige Ørin-der. Ligeledes forbydes det alle Uvedkommende at nærme sig Ilden eller indtrænge sig i de med Vagt besatte Gader, da de i andet Fald arresteres og dømmes af Brandsessionen efter 162 §. Bydende. 109 §. De, som i saadanne Gader ville hjælpe deres Venner, mælde sig hos den vagthavende Borgerofficeer, som med en Borgervagt affender dem til det angivne Sted, og fører dem tilbage, naar de have forrettet deres Ørende. Angiver nogen et urigtigt Ørende, arresteres han og dømmes efter 162 §. Skulde saamange Vennekæder samles for at indlades, at det kunde worde til Hinder, da befaler Stads-Hauptmanden den Kommanderende ingen at indlade. De Indladte skulle strax forlade sig til de Huse, i hvilke de have Ørender. 110 §. Ingen uvedkommende, enten civil eller militær, maa tiltage sig Kommando over No-gen, som har Forretninger ved Ilden; den som hand-
ler

ler herimod skal, om Vedkommende anser det fornødent, arresteres og bøde fra 10 til 100 Rdlr. 1115. Naar Ilden er dæmpet, beordres Taarnvægterne i et af Taarnene af Brandmajoren at kime, og skal da Rimmingen gjentages fra alle Taarnene; men, saalænge indtil Brandstedet er opryddet og al Ild slukket, beordres de fornødne Brandofficerer og Sprøiter med Mandskab at forblive ved Brandstedet, den fornødne Vagt at ansættes sammesteds, og Karrer at forsyne Sprøiterne med Vand. Ogsaa skal Politiet, naar Eieren af det afbrændte Sted ei med tilbørlig Hastighed besørger Grunden opryddet, paa den Brandlidtes Bekostning uopholdellgen besørge saadant saaledes, at ingen Ild meer kan ulme i samme. 1125. Hver Mand af Rednings-Korpsen betales med 48 Sk. fra 3 til 6 Timer, men for 3 Timer og derunder med 24 Sk., mod en billig Regres til Eieren af det reddede Gods eller Möbel-Assurance-Kassen, hvori det findes forsikret. Vognene, som bruges til Flytning, betales efter Tarten af de Beboere, hvis Gods de have flyttet, og efter en af Politimesteren forfattet Repartition. Den Vognmand eller hans Karl, som lader sig betale over Tarten, skal bøde ligesaameget som han har modtaget, og betale det for meget Oppebaarne tilbage. 1135. Skulde flere Brandredskaber behøves, end de som haves ved Ilden, skal en Vorger eller Brand-Officeer requirere samme af de Indvaanere, som, uden at være i Fare, boe i Nærhed af Ilden, mod fristligt Bewiis under

under sit Navn. Befindes noget af disse Redskaber ved Tilbageleveringen beskadiget, skal saadant af Over-Brand- og Vand-Kommissionen besørget erstattet mod Regres til Bedkommende, som ved Usorgtighed have forvoldet Skaden. 114 §. Alle og enhver skulle omgaaes Brand-Redskaberne tilbørligen, og de kommanderende Officerer og Officiantere dermed have Tilsyn, samt indberette hvad der af Spræiter og andet Brandredskab er blevet beskadiget eller forkommet og af hvad Marsag. 115 §. Brandmajorerne skulle have Tilsyn med Taarnvægterne, om de ere paa deres Poster og om de holde Flag, Lygter og Fyrtoi i vedbørlig Stand. 116 §. Bagere, Møllere og Bryggere, som ei selv ere brandlidte, maae ei ophøre med deres Haandtering i noget Gidsvaade Tilfælde, under Straf fra 10 til 100 Rdlr., hvormed Magistraten skal have næieste Tilsyn.

(Fortsættelsen følger.)

Udi en til Cancelliet indkommen Ansøgning, har Olbermanden for Bognmandslauget i Kjøbenhavn, paa dette Laugs Vegne, foredraget, at det, uagtet de nu næsten i et Aar vedvarende høie Foder-Priser, dog har søgt at forskaffe den nødvendige Foring, men at Lauget nu, da Havren saavelsom Hee og Halm vedbliver at være usædvanlig kostbar, ikke længere kan, under den tilladte Kjøretaxt, udholde at anskaffe samme for dets Heste, som

som af Mangel herpaa maae blive udbytige til Gadevog-
nes Kjørsel, og Stadens Indvaanere derved komme til
at savne den udfordrende Tilførsel af Brænde, Steen-
ful og andre Vare. Efterat denne Sag med Magistra-
tens Betænkning har været Hs. Majestæt foredraget,
er det ved Rescript, af Gaars Dato, tilladt Bognmands-
Laugget i Kjøbenhavn, til indeværende Aars Udgang, at
tage en Fjerdedeel mere for Gadevogns-Kjørselen, end
Taxten af 14 Septbr. 1767 fastsætter.

Blandede Efterretninger.

Ved et, mündeligen oprettet, og med Tingsvidne
af 2 Juli sidstleden beviist, samt derefter allernaadigst
konfirmeret Testamente, har Kirsten Pedersdatter af
Terpling i Nastrup Sogn under Ribe Stift bortgivet
sit hele Bo til bemældte Sogns Fattige.

Under 24 August har Cancelliet tilskrevet Amt-
manden over Aarhus Amt, at besørge Bonden Lars
Jensen paa Hjerno ved Horsens justitialiter tiltalt ved
en Gjæsteret, fordi han, endstjændt han ei er fast Lots,
skal have paataget sig at føre et Skib op til Horsens
igjennem sammes Fjord, og dermed omgaaedes saa usor-
sigtigen, at det tilligemed Ladningen er blevet beskadiget,
og derefter er sadt paa Grund.

Paa Rentekammerets Forestilling har det behaget Hs. Majestæt, under 30 f. M., at resolve saaledes:

"Vor Stiftamtmand over Syens Stift, Kammerherre Gersdorff, ville Vi allernaadigst overdrage at vedblive Bestyrelsen af Middelfart og Assens Kjøbstæder, og kan Amtmanden over Assens og Hindsgauls Amter, Kammerherre Grev Wedel, saaledes være fri for at paatage sig samme."

I No. 35 af Helsingørs kongelig privilegerede inden- og udenlandske Efterretninger, findes blandt andet indført følgende: "I Dag, den 30 Juli Middag, reed det saakaldede engelske Konstberider-Selskab i fuld Dram med tyrkisk Musik her igjennem Byen, hvorover endeel af Byens Indvaanere bleve satte i en ikke liden Forstrækkelse, da man troede, at Russerne havde gjort en Landgang, og saaledes kom med klingende Spil, for at tage Byen i Besiddelse, samt tillige at hilse lidt paa godt Folks Lommer."

I Anledning af denne Udladelse, har det behaget Hs. Majestæt, under 30 f. M., at resolve saaledes:

"Vi ville, at Bores danske Cancellie skulle lade tiltale Bogtrykker Michaelsen i Helsingør for indbemaeldte Udladelse i No. 35 af den Avis, han der

der udgiver, samt foranstalte, at det, indtil Sagens Uddrag, bliver ham forbudet, at udgive denne Avis."

I Overeensstemmelse hermed har Cancelliet, under 7 d. M., foranstaltet det fornødne.

Pledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Næs Sognefald i Vore Kommerige under Aggershuus Stift, 400 Rdlr.; Nværnæs Sognefald i Trondhjems Stift, 450 Rdlr.; Distrikts-Chirurgikatet i Aalborg, samt Rjer, Hvetboe og Gleschum Herreder i Aalborg Stift.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 13 Septbr. er Sognepræsten for Hedrum, Nvelle og Hvarnæs Menigheder, E. E. Senne, konfirmeret til Sognepræst for Brunlaugnæs Præstegjæld i Laurvigs Grevskab, og forhen residerende Kapellan for Ramnæs Menighed, J. A. Brigh igjen til Sognepræst for bemældte Hedrum, Nvelle og Hvarnæs Menigheder i fornævnte Grevskab; Læreren ved Viborg latinske Skole, M. Friis, ligeledes til Sognepræst for Ferring Menighed i Ribe Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 6 September

er Borgemeester H. Jacobsen i Garbing i Naade entlediget fra sit Embede.

Under Generalitetet: Den 30 August er Sec. Lieutenant a la suite ved Husar-Regimentet, de Mully, efter Ansøgning, i Naade afskediget. Den 6 Septbr. er den ved det 2det aggershusiske Infanteri-Regiment standne Kapitaïn v. Giesing i Naade dimitteret med Pension; Kornet v. Salchow, af Feldtjæger-Korpsen, og Fændrik v. Harbou, af 1ste jydsk Infanteri-Regiment, benaadede med Second-Lieutenants Karakter; Stabs-Cancellist hos den kommanderende General i Norge og Hertugdømmene, ligeledes med virkelig Krigscancellie-Sekretærs Karakter.

Under General-Toldkammeret: Den 6 September er Bygnings-Inspektøren paa de danske vestindiske Øer, J. C. Meley forundt Karakter af Over-Konduktor, samt Rang med Kapitaïn af Infanteriet; Premier-Lieutenant J. C. Stabel befuldmægtiget til Kapitaïn af Infanteriet; Kontrollør J. N. Volquarts i Kendsborg til Kontrollør og Visitor i Flensborg; Kontrollør S. J. Kinast i Kiel til Kontrollør og Visitor i Kendsborg; Lieutenant M. Raben til Kontrollør og Visitor i Kiel, og J. F. Martens til Toldbetjent i Kjøbenhavn.

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de ridende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.